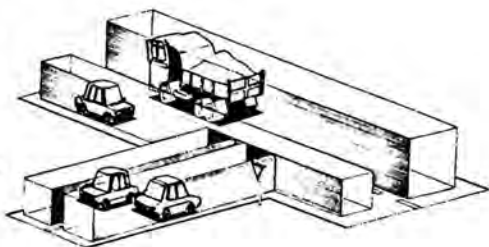

KÖZLEKEDÉS

„FÖLDI FOLYOSÓBAN”

VII. RÉSZ

8. Kikerüljük a másik járművet

Gyakran előfordul, hogy a korábban igénybe vett sávunk egy álló jármű, útfelbontás vagy más hasonló ok miatt végetér. Ha folyosónkon tovább akarnánk haladni, fálnak mennénk. Nincs más választás, mint a csapóajtókat oldalirányba kinyitni. Ez azonban nem mindenhol és minden irányban lehetséges. Az is előfordul, hogy noha ennek lehetősége elvileg fennáll, azonban biztonsági okok miatt tilos az ajtónyitás.

— *Melyek a legfontosabb és általánosítható szabályok?*

Alapelv: a kerülés csak úgy végezhető el, hogy a többi, menetirányát nem változtató közlekedőnek elsőbbséget adunk. Ha a választás tőlünk függ, az akadályt azon az oldalon kell kikerülni, amely felé a művelet biztonságosabban, gyorsabban, a többi közlekedő mozgását kevésbé zavarva végezhető el. A döntésnél figyelembe kell venni egy általános elvet: a jobbra tartási kötelezettséget. Mivel a kikerülés legtöbbször irányváltoztatással hajtható csak végre, ezért ezt ilyen esetben irányjelzővel is jelezni kell. A kikerülésre egyébként is az előzős szabályait kell értelemszerűen alkalmazni.

— *Ez mit jelent a gyakorlatban?*

Talán a leglényegesebb, hogy a kikerülés végrehajtójának nem szabad zavarnia a szemközti folyosó forgalmát. Ezért nem szabad pl. — legalábbis elvileg — be nem látható útszakaszon a menetirány szerinti baloldali igénybevitelével nemcsak előzni, de kikerülni is az álló akadályt.

— *És ha csak a baloldala hajtva van mód a továbbhaladásra?*

Fokozott óvatosságot kell tanúsítanunk. Ez elsősorban a sebesség esetleg igen jelentős csökkentésében kell megnyilvánuljon. Csak olyan sebességgel szabad ilyen helyeken haladni, hogy a féktávolság legfeljebb a belátható útszakasz felének feleljen meg.

— *Erre miért van szükség?*

Azért, mert számolni kell a szemből érkező és a saját

folyosójában szembejövő járműre nem számító vezetéssel is. Az általa vezetett jármű féktávolságát is bele kell kalkulálni a megállásig szükséges útszakasz hosszába. Kis képzeldőerővel is rá lehet jönni: ha a szembejövő mindegyike azonos távolságból képes egymást észrevenni, egészen más egy hirtelen felbukkanó, de egy helyben maradó, vagy előtte lassan mozgó akadály előtt lelassítani és megállni, mint ugyanezt tenni egy, szemben tempósan haladó jármű észlelése esetén.

Azonban ha ilyen esetben kerülést hajtunk végre, mindenképpen előfordulhat, hogy a szembejövőt közlekedésben zavarjuk. Ez pedig tilos!

A közlekedési szabályok alkalmazása minden résztvevő részéről jóindulatú alkalmazkodást követel meg. Ha helyesen értelmezzük, senkitől sem kíván lehetlent. Azt azonban ne feledjük, hogy aki a szabályok előírásait lehetetlen, megoldhatatlan helyzetekben „rugalmas” értelmezésével átlépi, következményeiért, és a hibás döntés minden nem kívánt eredményéért a teljes felelősséget maga viseli.

— *Ez mit jelent?*

Pl. azt, hogy a most említett esetben az ugyan elvárható a szembe jövőtől, hogy figyelje a forgalmat, és a tőle telhető figyelem mellett a veszélyhelyzetet észlelve, idejében lassítson, vagy akár meg is álljon. De másképp figyel egy kezdő és egy rutinos autós, másként egy kipiht és egy fáradtabb személy. (Aki normális körülmények között kiválóan alkalmas a helyes döntések meghozatalára, legfeljebb különleges esetekben nem képes erre.) A kényyszerűen szabályt sértő autósoknak mindenkor a lehető legkedvezőtlenebb partnerre célszerű számítani. Épp ezért lehetnek olyan esetek, amikor az előbbieken javasolt megoldás végképp tilos.

— *Ilyenkor mit kell tenni?*

Ilyen esetekben a kikerülés biztosítására alkalmas személyről is gondoskodni kell.

— *Mi a helyzet akkor, ha kikerülés alkalmával záróvonalat kell átlépni? Hiszen már korábban szó volt arról, hogy az egy olyan falnak tekintendő, amelyen nincs csapóajtó!*

Sajnos a közlekedésben az előírásokat viszonylag könnyű jól megfogalmazni. Mereven alkalmazni nem mindig lehet és nem is volna célszerű. Bizony a most említett esetben ajtót kell vágni erre a falra, méghozzá igen nagy óvatossággal. Ha átmegyünk rajta, nem felelhetjük: a túldoldalon csak egyetlen folyosó van, méghozzá a szemközti közlekedők részére fenntartva. És mivel ők is ismerik a fal elvi áttörhetetlenségének alapszabályát, sokkal kevésbé számítanak erre, mint más közlekedési helyzetekben. Az előző gyakorlati tanácsok megfogadása tehát fokozott mértékben célszerű.

— *Mi a helyzet akkor, ha a szemből érkező is kikerülést hajt végre?*

Ilyen esetben lényegében arról van szó, hogy mindkét jármű egy és ugyanazon folyosóban kénytelen haladni. Egymás mellett azonban nem férnek el, ezért az egyik meg kell várja a másikat. Általában az haladhat át elsőként, aki először nyitotta ki a csapóajtót. Ha ez a legcsekélyebb mértékben is kétséges, egyértelműen meg kell egyezzenek a folyosóhasználati elsőbbségről.

— *Mi a követendő eljárás akkor, ha a velem szemben közlekedő egy vele azonos irányban haladó lassúbb járművet előz?*

Hadd idézzem a Kresz-Útmutató ide vonatkozó mondatát: „Amennyiben az egymással szemben haladó járművek közül az egyik kikerülést, a másik előzést akar végrehajtani, a forgalom folyamatossága érdekében elsőként a kikerülést indokolt lehetővé tenni.”

— *Eddig mindig azt hallottam, hogy az előzés a legveszélyesebb közlekedési manőver, amelyet minden erővel elő kell segíteni, s amelyet nem szabad zavarni. Nincs itt valami ellentmondás?*

Ha az idézett mondatot nagyon figyelmesen elolvassuk, nincs. Az ugyanis a két manőver megkezdése előtti helyzetre vonatkoztatja az álláspontot. Ebből következően, ha az előzést a szemből jövő már megkezdte, annak félbeszakítására, szándékoltnál előbbi befejezésére a legszigorúbban tilos kényszeríteni. Ilyen esetben tehát a kikerülést már nem szabad megkezdeni. Nem árt természetesen arra is gondolni, hogy a szemből jövő képes-e egyáltalán észlelni kikerülési szándékunkat. És mert egy kikerülendő akadály előtt mindig könnyebb megállni, mint egy előzést a tervezettől eltérően végrehajtani: a józan autós mindig elengedi ilyen esetekben a szemből előzni szándékozót.

— *Különösen a vidéki autósok körében gyakran okoz zavart, hogy miként viselkedjenek akkor, amikor vil-*

lamossínek vannak az úttesten. Merre kell, merre szabad és tilos kerülniük, és milyen akadályok esetén miként viselkedjenek?

Ezek az előírások ugyan részben túlmennek a most tárgyalt kikerülés fogalmkörén, azonban szóljunk még is a leglényegesebb tudnivalókról egy helyen.

Minden esetben tilos az úttest közepén levő villamosvágányok mellett balra kanyarodási szándékkal besoroló (álló) járművet balról kikerülni, még akkor is, ha az ott látszólag indokolatlanul sokáig vár (pl. a szemközti forgalom elhaladására). Nem szabad balról akkor sem kikerülni az ilyen álló járművet, ha az a szabályok értelmében a villamossíneken is állhatna, mert nincs a közelben olyan villamos, amelyet ezzel zavarhatna.

Ahol a villamosok közlekedésére szolgáló folyosók az úttest két szélén vannak, ott a sínek mellett balról álló akadályt (pl. egy rakodó teherautót) mind jobbról, mind balról ki szabad kerülni. Természetesen csak a korábban mondott korlátozások szem előtt tartásával.

Amennyiben viszont az előbbi esetben jármű áll jobbra kanyarodási szándékkal (példabeli esetünkben a teherautó nem rakodik, hanem a villamossínektől balra állva jobbra jelzi haladási szándékát), ezt a járművet jobbról kikerülni rendkívül veszélyes és tilos.

— *Az úttesten — különösen lakott területen kívül — gyakran haladunk el gyalogosok mellett. Ez is lényegében a kikerülés egyik fajtája. Milyen távolságban szabad és illik mellettük elhaladni?*

Általában az egy méteres oldaltávolság mindig szükséges és egyben elegendő is. Nyilvánvaló azonban, hogy ha a gyalogosról felismerhető: állapotánál fogva önmagára nem képes ügyelni, ez a távolság kevés lehet. Így pl. az úttesten játszó gyerekek, nehéz terhet cipelő idős személyek, részeket mellett nagyobb oldaltávolságot kell tartani. Ilyen esetekben a járművet le kell lassítani, sőt szükség esetén meg is kell állni.

És még egy jótanács: különösen éjszaka mindig használjuk az irányjelzőt a gyalogosok kikerülése alkalmával, akkor is, ha olyan távolságban haladunk el mellettük, amely esetén irányváltoztatásra nem kényszerülünk. Az irányjelző használata hasznos információ a mögöttünk közlekedőknek arra vonatkozóan, hogy az adott helyen fokozottan ügyeljenek. Esetleg általuk még nem látható és ezért nem észlelt akadályra kell számítaniuk.

Legközelebb: megfordulunk, majd megismerkedünk a partnerekkel való közlekedés alapszabályaival.

(Irk Ferenc—Klobusitzky György)